

T. C.
KİLİS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ
KLİNİK VE SAHA UYGULAMALARI YÖNERGESİ

BİRİNCİ BÖLÜM
Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Yönergenin amacı, Kilis 7 Aralık Üniversitesi Yusuf Şerefoğlu Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü lisans programında öğrenim gören öğrencilerin dönem içinde mesleki bilgi ve becerilerini geliştirmeleri ve teorik derslerden edindikleri bilgileri hasta başında uygulayabilmeleri için, belirlenen alanlarda yapacakları klinik ve saha uygulamalarının planlanması, yürütülmesi ve değerlendirilmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu yönerge, Kilis 7 Aralık Üniversitesi Yusuf Şerefoğlu Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü'nde öğrenim gören öğrencilerin ve görev yapan öğretim elemanlarının mesleki derslere ait uygulama yapacakları yerleri ve buralardaki sorumlulukları, uygulama kıyafetleri ve uygulamanın değerlendirilmesi ile ilgili temel kuralları kapsar.

(2) Hemşirelik Bölümü mesleki derslerine ait uygulamalar; Hemşirelik Esasları, İç Hastalıkları Hemşireliği, Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği, Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği ve Halk Sağlığı Hemşireliği derslerine ilişkin uygulamalardan oluşur.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu yönerge, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu ve Kilis 7 Aralık Üniversitesi Önlisans ve Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4- (1) Bu yönergede geçen;

- a) Üniversite: Kilis 7 Aralık Üniversitesini,
- b) Fakülte: Yusuf Şerefoğlu Sağlık Bilimleri Fakültesini,
- c) Fakülte Yönetim Kurulu: Kilis 7 Aralık Üniversitesi Yusuf Şerefoğlu Sağlık Bilimleri Fakültesi Yönetim Kurulunu,
- ç) Fakülte Kurulu: Kilis 7 Aralık Üniversitesi Yusuf Şerefoğlu Sağlık Bilimleri Fakültesi Kurulunu,
- d) Dekan: Kilis 7 Aralık Üniversitesi Yusuf Şerefoğlu Sağlık Bilimleri Fakültesi Dekanını,
- e) Bölüm Başkanı: Hemşirelik Bölüm Başkanını,
- f) Öğrenci: Kilis 7 Aralık Üniversitesi Yusuf Şerefoğlu Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü lisans öğrencisini,
- g) Sorumlu öğretim elemanı: Dersin yürütülmesinden sorumlu olan öğretim elemanını,
- ğ) Uygulamadan sorumlu yardımcı öğretim elemanı: Klinik, laboratuvar ve saha uygulamalarının yürütülmesi amacıyla görevlendirilen öğretim elemanını,

- h) Mesleki uygulamalı ders: Müfredatta belirtilen, uygulaması olan ve yarıyıl içinde klinik, laboratuvar ve sahada yürütülmesi zorunlu olan dersleri,
- 1) Uygulama yeri: Ders içeriğine uygun görülen kurumları,
- i) Uygulama süresi: Ders müfredatında belirtilen süreyi,
- j) Uygulamanın değerlendirilmesi: Öğrencilerin uygulama yaptıkları kurumda çalışmaları ile ilgili öğretim elemanları tarafından yapılan değerlendirmeyi ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Yarıyıl İçi Uygulamalar

Uygulamaların yürütülmesi ile ilgili genel ilkeler

MADDE 5- (1) Fakültenin dört yıllık öğretim planında belirtilen bu derslerle ilgili olarak;

- a) Uygulamalı derslerin teorik kısmını yürüten öğretim elemanı aynı zamanda uygulamaları yürütmekten de sorumludur.
- b) Öğrenci sayısı ve uygulama alanı durumuna göre uygulamalar için birden fazla öğretim elemanı görevlendirilebilir.
- c) Yarıyıl içi uygulamalar sırasında ortaya çıkabilecek tüm olumsuzluklar zaman geçirilmeden ilgili öğretim elemanlarına bildirilir.
- ç) Uygulamaların sonunda genel bir değerlendirme yapılır ve sonuçlar bir sonraki uygulamanın düzenlenmesi sırasında kullanılır.

MADDE 6- (1) Öğrencilerin 1. sınıfta almış oldukları ‘Hemşirelik Esasları’ dersi, üst sınıftaki mesleki uygulamalı derslerin ön koşuludur. Bu dersi almayan, alıp başarısız olan ya da devamsızlıktan kalan öğrenci, hiçbir uygulamalı meslek dersini alamaz.

(2) Öğrenciler, mesleki uygulamalı derslerden devam zorunluluğunu yerine getirmeyip devamsızlıktan kalmış ise, tekrar ilgili dersleri almak, teorik ve uygulamasına devam etmek ve sınavlarına girmek zorundadır.

(3) Uygulama notu 50’nin altında olan öğrenciler, o dersin yarıyıl sonu ve bütünleme sınavına giremezler ve bir sonraki yıl o dersin hem teorik hem de uygulamasına devam ederler.

(4) Uygulamalarda devamsızlığı bulunan öğrencilere, ilgili dersin uygulama telafisi yaptırılamaz.

Uygulamanın yapılacağı yerler

MADDE 7- (1) Öğrenciler uygulamalarını, ders içeriğine uygun görülen koruyucu, tedavi ve rehabilite edici sağlık hizmeti veren kurumlar (Hastaneler, Aile Sağlığı Merkezi, Toplum Sağlığı Merkezi vb.) ile dersin gereği olarak uygun görülen diğer kurumlarda (Okul, İşyeri ve Yaşlı Bakım Merkezleri vb.) yaparlar.

(2) Gerekli görüldüğü takdirde Kilis ili dışında da Fakülte Dekanlığınca uygun görülen kurumlarda ilgili dersin uygulaması yapılabilir.

Uygulama süresi

MADDE 8- (1) Yarıyıl içi uygulamalar, üniversite akademik takvimindeki eğitim-öğretim süresi içinde yapılır.

(2) Haftalık uygulama süresi dersin uygulama kredisine göre haftalık saat olarak planlanmaktadır.

Laboratuvar ve uygulamalara devam zorunluluğu

MADDE 9- (1) Öğrenciler, Kilis 7 Aralık Üniversitesi Önlisans ve Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği'nin 17/1 maddesine göre, uygulamalı dersin belirtilen sürede % 80'ine devam etmek zorundadır. Uygulamalarda (laboratuvar, klinik ve saha uygulamaları vb.) devamsızlığı % 20'yi aşan öğrenci o dersten başarısız sayılır. Devamsız olan öğrenciler yarıyıl sonu ve bütünleme sınavlarına alınmaz ve kendilerine 'NA' notu verilir.

(2) Öğrencilerin devam durumları, dersi veren öğretim elemanı tarafından izlenir ve değerlendirilir.

(3) Öğrencilerin klinik/saha uygulamalarından devamsız sayılacağı durumlar şunlardır:

- a) Mazeretsiz (hastalık, kaza vb. acil haller hariç) olarak uygulama alanına 15 dakikadan fazla geç gelme
- b) Uygulamanın bitiş saatinden önce uygulama alanının terk edilmesi
- c) Uygulama alanından izinsiz olarak ayrılma
- ç) Kılık-kıyafet kurallarına ve uygulama saatlerine uymama

Uygulama kıyafeti

MADDE 10- (1) Uygulamalı meslek derslerinde, klinik alanda yapılan uygulamalar sırasında hemşire üniforması, sağlık merkezi, okullar, ev ziyaretleri ve diğer saha uygulamalarında ise sahanın özelliğine ve dersin ilgili öğretim elemanının kararına göre beyaz önlük giyilir.

(2) Laboratuvar uygulamaları için beyaz laboratuvar önlüğü giyilmelidir.

(3) Öğrencinin uygulama alanlarında çalışırken giyeceği hemşire üniforması, pantolon/etek ve üst olacak şekilde iki parçadan oluşur. Kıyafetlerin özellikleri aşağıda belirtilen şekilde olmalıdır:

- a) Üniforma, üstü beyaz, iki cepli ve yarım kolludur. Sol göğüs üstü tek cep üzerinde üniversite logosu yer alır.
- b) Pantolon, yandan cepli, önden fermuarlı, tek veya çift pileli, klasik kesimli ve koyu lacivettir. Kot veya keten pantolon kullanılamaz.
- c) Etek, tek renk koyu lacivert olup, boyu dizden 10-15 cm aşağıda veya ayak bileğinin üzerinde olmalıdır.
- ç) Başörtüsü, tek renk beyaz, siyah veya koyu lacivert olup, örtünün kenarları formanın içerisine yerleştirilmelidir.
- d) Hırka, tek renk beyaz, siyah veya koyu lacivert olup, düğmeler hırkayla aynı renkte olmalıdır. Kapüşonlu hırka olmamalıdır. Hırkanın boyu üniformanın boyunu geçmemelidir.

- e) Ayakkabı, altı ses çıkarmayacak malzemeden yapılmış beyaz, siyah veya lacivert tek renkte ve kapalıdır. Dışarıda kullanılan ayakkabılar uygulama sırasında giyilmemeli, uygulama için uygun ayakkabı bulundurulmalıdır.
- f) Soğuk günlerde üşümeyi önlemek üzere üniforma içine uzun kollu t-shirt giyilmemelidir.
- g) Üniforma, yalnızca uygulama alanında giyilmeli, temiz ve ütülü olmalıdır.

(4) Öğrencilerin, uygulama alanlarında öğrenci kimlik kartlarını yakalarında taşımaları gerekir.

(5) Genel görünüm üniforma bütünlüğüne uygun şekilde ve aşağıda belirtilen şekilde olmalıdır:

- a) Kız öğrenciler; saçları arkadan tam olarak toplanmış, tırnakları temiz, kısa, ojesiz veya renksiz ojeli olmalı, saat, alyans ve klipsli küçük top küpe dışında takılar takmamalıdır. Uygulamada üniforma bütünlüğünü bozacak dikkat çekici saç tokaları ve fular kullanılmamalıdır. Abartılı olmayacak şekilde hafif bir makyaj yapılabilir.
- b) Erkek öğrenciler, uygulama yaptığı alanın çalışma ilkelerine ve kurallarına uygun şekilde traşlı (saç/sakal), saçlar uzunsa toplanmış ve tırnaklar kısa kesilmiş olmalıdır.

(6) Cep telefonu uygulama saatleri süresince sessiz/titreşim durumunda veya kapalı tutulmalı ve yalnızca gerektiğinde kullanılmalıdır. Uygulamalar sırasında öğretim elemanının onayı ve hasta/personelin izni olmaksızın fotoğraf/görüntü çekilmemeli, ses kaydı yapılmamalıdır.

(7) Öğrenci, uygulamalara, mevcut mevzuata göre belirlenen kılık kıyafet yönetmeliğine uygun olarak gelmelidir.

Uygulamanın değerlendirilmesi

MADDE 11- (1) Öğrencilerin uygulama başarı durumunun değerlendirilmesi, dersin ilgili öğretim elemanı/elemanları tarafından ya da gerektiği durumlarda klinik hemşire(ler)inin öğrenci(ler) ile ilgili değerlendirmesi dikkate alınarak yapılır. Uygulamadaki başarı dersin özelliğine göre geliştirilmiş bir form veya diğer değerlendirme kriterleri doğrultusunda yapılır. Başarı durumunun değerlendirilmesinde kullanılan kriterler şunlardır:

- a) Kuramsal bilginin uygulamaya aktarımı
- b) Hasta izlem formları, bakım planı, gözlemler
- c) Seminerler, uygulama sınavları, olgu sunumları, vaka tartışmaları
- ç) Uygulama raporları
- d) Uygulama giriş-çıkış saatlerine uyum
- e) Uygulamada kılık kıyafet uygunluğu vb.

(2) Bu kriterlerin orantısız katkısı kullanılarak dersin öğretim elemanı/elemanları tarafından uygulama notu verilir.

(3) Uygulamalı meslek derslerinin yıl sonu başarı notunun hesaplanmasında Kilis 7 Aralık Üniversitesi Önlisans ve Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği hükümleri esas

alınır. Öğrencinin uygulama notu 100 (Yüz) puan üzerinden değerlendirilir; 50 ve üzerinde puan alan öğrenci başarılı sayılır.

(4) Raporlu ve izinli olunan günler uygulama eğitiminden sayılmaz. Raporlu olunan günler uygulama süresinin % 20'sini geçerse öğrenci başarısız sayılır.

(5) Devam zorunluluğunu yerine getiren ve uygulama notu 50'nin üzerinde olan ancak Kilis 7 Aralık Üniversitesi Önlisans ve Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğine göre başarı notunu elde edemeyen ve başarısızlıktan kalan öğrencilerin derse ve uygulamaya devam zorunluluğu yoktur. İlgili dersin bir sonraki yıl tekrarında teorik ve uygulama ara sınav/sınavlarına ve yıl sonu/bütünleme sınavlarına girerler. İlgili dersin öğretim elemanı/elemanlarının kararı ile tekrar aldığı ancak devam zorunluluğu olmayan uygulamalı dersin uygulama notu, tekrar edilen dersin o yarıyıldaki uygulama notu olarak dikkate alınır.

(6) Meslek derslerinin laboratuvar uygulamasının değerlendirilmesi, ilgili dersin sorumlu öğretim elemanının kararına bağlıdır. Dersin sorumlu öğretim elemanı/elemanları uygulama notunu tek sınavla belirleyebileceği gibi sözlü ya da yazılı uygulama sınavı yaparak da uygulama notunu belirleyebilir.

(7) Uygulamadan devamsızlıktan kalan ve uygulama notu 50' nin altında olan öğrenciler final sınavı öncesinde ilan edilmek zorundadır.

(8) Kilis 7 Aralık Üniversitesi Önlisans ve Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği'nin 32/1 maddesine göre, öğrenci, sınav sonuçlarının usulüne uygun olarak ilanından sonraki yedi (7) gün içinde maddi hatalara itirazda bulunabilir.

İş kazası, meslek hastalığı sigortası ve aşılar

MADDE 12- (1) Yurt içinde yapılacak klinik ya da saha uygulamaları için öğrencilere 'İş Kazası ve Meslek Hastalığı Sigortası' Kilis 7 Aralık Üniversitesi tarafından yapılır. Erasmus kapsamında ve yurt dışında yapılacak klinik/saha uygulamalarında ise 'İş Kazası ve Meslek Hastalığı Sigortası' öğrencinin sorumluluğundadır.

MADDE 13- (1) Hemşirelik Bölüm Başkanı ve dersin sorumlu öğretim elemanı/elemanları tarafından, öğrenciler, uygulamalar sırasında iğne batması ve delici-kesici araçlar ile yaralanma ve bunlara bağlı enfeksiyon hastalıklarına maruz kalma riskine karşı Hepatit B aşısı ile aşılanmaları için bilgilendirilir. Aşılanma öğrencilerin sorumluluğundadır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Uygulama Sorumluları ve Görevleri

MADDE 14- (1) Sağlık Bilimleri Fakültesi uygulamalarından, bölüm başkanı ve dersin sorumlu öğretim elemanı/elemanları Dekanlığa karşı sorumludur.

Bölüm başkanının görevleri

MADDE 15- (1) Uygulama eğitiminin eksiksiz yürütülmesi için gerekli önlemleri almak, akademik takvime bağlı olarak uygulamaların başlangıç ve bitiş tarihlerini Fakülte Dekanlığına önermek

(2) Uygulama yerlerinin kriterlerini, uygulama ünitelerini ve çalışma sürelerini belirlemek

(3) Uygulamanın düzenli bir şekilde yürütülmesini sağlamak, ortaya çıkan problemleri çözmek ve gerektiğinde Fakülte Dekanlığına iletmek

Sorumlu öğretim elemanının görevleri

MADDE 16- (1) Uygulama eğitiminin eksiksiz yürütülmesi için gerekli önlemleri almak, akademik takvime bağlı olarak uygulamaların başlangıç ve bitiş tarihlerini Fakülte Dekanlığına önermek

(2) Uygulama yapacak öğrencilerin uygulama listesini hazırlamak ve uygulama yerlerine göndermek

(3) Uygulama esnasında uygulama alanlarında öğrencilerin kazanması gereken beceriler için danışmanlık ve rehberlik yapmak, öğrencileri denetlemek

(4) Öğrencilerin uygulama esnasında karşılaştıkları sorunları çözmek, gerekli görüldüğü takdirde Hemşirelik Bölüm Başkanlığına iletmek

(5) Öğrencilerin devam durumlarını ve davranışlarını kontrol etmek

(6) Uygulama notunu 100 puan üzerinden vermek

Uygulamadan sorumlu yardımcı öğretim elemanının görevleri

MADDE 17- (1) Uygulamadan sorumlu öğretim elemanı ile birlikte uygulamanın beklentileri doğrultusunda ve işbirliği içinde çalışmak

(2) Uygulama süresince öğrencilerin devam durumlarını, davranışlarını denetlemek

(3) Öğrencilerin çalışmalarını yönlendirmek

(4) Uygulamanın verimli geçmesi için gerekli önlemleri almak

(5) Uygulama ile ilgili olarak uygulama alanı ve uygulama sorumlusu arasında haberleşmeyi sağlamak

(6) Uygulama alanındaki öğrencilere ilişkin gözlem ve değerlendirmelerini uygulama sorumlusuna aktarmak

Öğrencinin görev ve sorumlulukları

MADDE 18- (1) Uygulama öncesinde öğrenciler;

a) İlgili dersin sorumlu öğretim elemanı/elemanları tarafından ilan edilen uygulama tarih ve yerlerini, uygulama yapacakları alanların özelliklerini, uygulamada kendisinden beklenenleri, değerlendirme ve genel uygulama kurallarına ilişkin bilgiyi öğrenmekle yükümlüdür.

b) Uygulamadan önce, uygulama yönergesinde belirtilen üniformayı ve uygulama yaka kartını temin etmekle yükümlüdür.

(2) Uygulama sırasında öğrenciler;

- a) Uygulama alanında üniforma giymek ve öğrenci kimlik belgesini görülebilir şekilde takmak zorundadır.
- b) Klinik uygulama alanlarında en geç saat 08.00'de üniformalarını giymiş vaziyette hazır bulunmalı ve belirlenen süre tamamlanmadan önce uygulama alanlarından ayrılmamalıdır.
- c) Uygulama yerinden habersiz olarak ayrılamamalı, uygulama yerini değiştirmemeli ve uygulamayı terk etmemelidirler. Ancak gerekli durumda dersin sorumlu ve yardımcı öğretim elemanlarının görüş ve iznini alarak uygulama yerini değiştirebilirler.
- ç) Uygulama yerinde uygulamadan sorumlu öğretim elemanlarının kendilerinden istenilen görevleri zamanında ve istenilen şekilde eksiksiz olarak yapmak zorundadır.
- d) Uygulama yaptığı alanın çalışma düzenine, disiplin ve güvenlik kurallarına uymakla yükümlüdür. Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliği klinik ya da saha uygulamaları sırasında da geçerlidir.
- e) Kendisi ve uygulama sırasında bakımından sorumlu olduğu birey ve aile için enfeksiyon riski oluşturmayacak hijyenik kurallara uymakla yükümlüdür.
- g) Uygulama gereği kendisine teslim edilen araç-gereci özenle kullanarak zamanında ve eksiksiz teslim etmekle yükümlüdür.
- ğ) Klinik sorumlu hemşiresi nezaret ve denetimi olmaksızın yazılı ya da sözel hekim istemi alamaz.
- h) Uygulama sırasında öğretim elemanı ya da klinik hemşiresi olmadan, bağımsız olarak ilaç tedavisi yapamaz, hastanın beden bütünlüğüne yönelik herhangi bir girişimsel işlem (intravenöz kateter yerleştirme vb.) uygulayamaz.
- 1) Uygulama esnasında stres, kaygı ya da korkuya yol açan herhangi bir durumla karşılaştığında ya da fiziksel zarar gördüğünde, bu durumu öncelikle ilgili dersin öğretim elemanına ve uygulama alanı sorumlu hemşiresine bildirerek olayı rapor eder.
- i) Uygulama sırasında cep telefonunu sessiz konumda tutar ve yalnızca gerektiğinde kullanır.
- j) Uygulamalar sırasında uygulama alanı yetkilisi, öğretim elemanı ve hastadan izin almaksızın, ev ziyaretlerinde ise birey ve/veya aile onayı olmaksızın görsel ya da işitsel kayıt alamaz.
- k) Uygulamalar sırasında hastanın mahremiyetini ya da gizliliğini ihlal eden herhangi bir eylemde bulunmaz, kişiye özel bilgileri ifşa edemez.
- l) Hasta ve/veya refakatçinin dışarıdan temin edilmesi gereken herhangi bir malzeme, yiyecek, ilaç vb. ihtiyaçları için aracı olamaz.
- m) Uygulama sırasında kliniğe ve sahaya ziyaretçi kabul edemez, uygulama yaptığı klinik ya da sahanın dışında herhangi bir yere ziyarete gidemez.
- n) Öğlen yemeği için bakımından sorumlu olduğu hastasını diğer öğrenci ve/veya klinik hemşiresine teslim ederek uygulama alanından ayrılır.
- o) Klinik/saha uygulaması sırasında ya da sonunda sorumlu öğretim elemanı tarafından istenen hemşirelik bakım planları, gözlem vb. raporlarını sorumlu öğretim elemanına, bildirilen sürede teslim etmekle yükümlüdür.
- ö) Uygulama esnasında karşılaşılan sorunları ilgili dersin sorumlu öğretim elemanı/elemanlarına iletirler. Sorunları, hastane veya kurumda çalışan diğer meslek grupları ile çözümlenme çabasına giremezler.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Disiplin

MADDE 19- (1) Öğrenciler yarıyıl içi uygulama süresince bulunduğu kurumda uygulanan çalışma, disiplin ve kıyafet kurallarına uymakla yükümlüdür.

(2) Kurallara uymayan öğrencinin durumu, uygulamadan sorumlu öğretim elemanı tarafından Fakülte Dekanlığına yazılı olarak bildirilir ve gerektiğinde Fakülte Dekanlığı bunlarla ilgili Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliği hükümleri uyarınca idari işlem başlatabilir.

(3) Hemşirelik bölümünden mezun olacak öğrencilerin, düzenlenen yemin töreninde Hemşirelik Andını mesleki etik gereği okuması gerekir.

Yönergede hüküm bulunmayan haller

MADDE 20- (1) Bu yönergede hüküm bulunmayan hususlarda ilgili diğer mevzuat hükümleri uygulanır.

Yürürlük

MADDE 21- (1) Bu yönerge üniversite Senatosu tarafından kabul edildiği tarihten itibaren yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 22- (1) Bu yönerge hükümlerini Kilis 7 Aralık Üniversitesi Rektörü yürütür.

Senato Karar Tarihi: 27/12/2018

No: 27

Sayısı: 2018/02